

КАНАДІЙСЬКИЙ РАНОК

CANADIAN RANOK

UKRAINIAN FAMILY WEEKLY

Часопис для Українських Родин

ВИХОДИТЬ КОЖНОГО ТИЖНЯ
У ВІСІРОК

174 LOGAN AVENUE, EAST
WINNIPEG, MAN.

ЧИСЛО 335—РІК XXII.

ВІННІПЕГ, МАН. ВІСІРОК, 29. БЕРЕЗНЯ, 1927.

TUESDAY MARCH 29, 1927

VOL. XXII—No. 235.

НОВИНКИ

СКАСУВАННЯ СМЕРТНОГО ПРИСУДУ СЕЛЯНИНА БІЛОГО

Свого часу суд присяжних в Тернополі засудив був селянина Білого, у якого найдено пару комуністичних брошур і нічого більше, на кару смерті. Цей засуд викликав тоді величезне враження не тільки в Польщі, але й у цілому світі. З тих причин польська пропаганда постаралася зробити із селянина Білого в чужинській пресі "небезпечного провідника цілого комуністичного руху в Польщі", що працював при допомозі цілого штабу співробітників над відірванням Східної Галичини від польської держави. Наслідком відлику, що його зробив у цій справі адвокат др. Шухевич, найвищий суд зніс присуд тернопільського суду і переклав справу тому ж судови до поновного розгляду.

ВІДТЯВ СОБИ ПАЛЕЦЬ.

Гнезно, Польща. — В часі збору "Людської Читальні" в Гнезні згодився до слова Поляк Норберт Секульський, та говоривши, що слухачам було не до відпობи. Тоді добув він з малої скриньочки образчик Матері Божої, як такої, ніж до снігів миса і, зі словами "коли мені не вірите, то нехай вас мок кров переконає", відтяв свій вказуючий палець.

Відтак залитий кров'ю вінна великий плакат, на якому було написано (показав його зібранням): "Польщо, ще маєш три роки часу, і біда тобі, коли не збудувати!" і оуустив сажу на рад.

ПАПА ХОЧЕ ЩОБ ЧЕХИ НЕ СВЯТКУВАЛИ ІВАНА ГУСА

Рим, 21. марта. — Римський папа написав лист до чехо-словацьких католицьких єпископів. В ньому зміст цього листа буде вповні проголошений. В цьому листі папа дорікає чехо-словацькому уряду, що разом з народом святкував пам'ять Івана Гуса в році 1925, а хвалить цих чехо-словацьких єпископів, що ізза цього свята були проти чехо-словацького уряду.

На адресу чехо-словацького уряду папа сказав, що цей уряд вартує такого не зробити (не буде більше шанувати Івана Гуса).

З цього листа видно, що Чехами і Словаками не повинні ридити їх уряд ані вони самі, але має ридити ними папа зі своїми кардиналами.

Видно також, що теперішній папа відбав свою дилематичну науку в польській школі в Польщі.

ЗВІРСТВА ПОЛЬСЬКИХ ЖАНДАРМІВ

В селі Стершині, горлицького повіту, місцевий командант жандармерії зажадав від селянина Ясика Ярача, щоб цей відвіз його до Горлиць. Коли селянин відмовився, бо того самого дня мав звозити дерево з ліса, зацікавивши жандарма проба бангетом, праведно Ярача, а його жінку, яка заступалася за чоловіком, побив, тяжко прикладом. Обидві жертви польського звірства відправлено до шпиталю. Немає, як польська культура. А український нарід все це терпить — і доки?...

АМЕРИКАНСЬКІ МОРЯКИ В БОЄВІЙ ЛІНІ В ШАНГАЮ

Шангай, 23. марта. — Американська маринарка зайняла разом з британськими жовнірами місце в стрілецьких ровах в цілі оборони чужинської ділянки.

Чужинці огорнув страх з приводу того, що до міста прибуло вже яких 20,000 Кантонців, яких населення прийняло з великим ентузіазмом. Навіть страйкуючі робітники відклали негайно страйк і вернули до роботи.

Межі чужинськими військами з шантунськими і кантонськими приходило до третьої наслідком яких погубило значне число цивільних і військових. Деякі заулки близько чужинських посіостей застелені трупами. Надіються, що наслідком большевицької агітації прийде до дальших терть. З американських жовнів було ранених трох. Цивільні старіються о нашіпорт і задувають вертатися до Америки.

ЗВІДКИ БЕРУТЬСЯ ЗЕМЛЕТРЯСЕННЯ?

Ериван, Вірменія, 22 марта. — Шейх Курістану вірить, що земля спочиває на великому бикі. Коли бик готується і піднесе голову, тоді земля ворухнеться. Але побожні сльви можуть бика усмирити. Придихують тм бик забуває про готод і втихомирюється.

ЛІКУВАННЯ СКАЖЕННИИ

З Білгороду повідомляють, що директор Інституту Пастера в Новім Саді лікував спосіб лікування скажених в багато коротких часі, як це було досі. Коли давніше треба було на виздоровлення давати днів, югославський лікар скоротив цей час до п'яти днів.

ШАНГАЙ ОСЕРЕДКОМ СВИ- ТОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Шангай, 23. марта. — Генерал Пай-Чунг-Сі, командант кантонської армії, що заволоділа Шангаєм, видав маніфест до народу, в якому заявляє, що силою побіди кантонської армії Шангай став тепер не тільки центром китайського націоналізму і світової революції.

В маніфесті задується про чужинське ярмо, яке тяжить над Хінах вже 80 літ. Маніфест не звертається проти чужинців як таких, але проти чужинського ярма, яке Китай хоче скинути і стати вільною незалежною державою.

Генерал заповів, що ця війна є боротьбою за визволення китайського народу. Супроти сего мусить бути задержаний цілковитий порядок і послух кантонської влади.

АНГЛІЙСЬКИЙ ПЛАН НЕЗАВИСИМОЇ УКРАЇНИ

Женева. — Московські "Ізвестія" доносять, що Чемберлейн добився згоди Польщі на відступлення Німеччині данієвського коритаря і часті Горішнього Штеска. За це Польща мала би отримати протекторат над самостійною Україною, яка в случаю успішної війни з большевиками має відновитися від Радянського Союзу. Протекторат над Україною мав би дістати Польща на спілку з Німеччиною. "Ізвестія" доносять, що Польща радо згодилася на ці англійські плани.

АНГЛІЯ ЗА СЕРБО-ІТАЛІЙСЬКОЮ УГОДОЮ

Білгород, 23. марта. — До бюро міністра заграничних справ прибув англійський посол Кенард і пропонував югославському правительству проект зглядом того, щоби Ю-шім своїм нислі "Отвертий гославія згодилася на те, щоби військова комісія провиріла італійські закиди що до її зброєння. Він заявив, що Англія не думки, що буде нападати на Італію і Югославію, коли вони виривають свої недорозумілія відносно Альбанії до того договору. В самім югославським парламенті є одна опозиція проти такого закладження справи. Особливо противляться встановленню мілітарної комісії яка мала би контролювати зброєння Ю-гославії.

СТРОГА ЦЕНЗУРА В ІТАЛІЇ

Рим, 23. марта. — Католицький посол Мартіре висказує, який заводить в Італію дуже строгу цензуру, який підпадають часописи, книжки, а далі театральні і водевільні вистави, публічні тащі і фільмові театри. На всі вистави треба буде дозволу з міністерства внутрішніх справ. А ефект провінцій мав їх закарати в кожнім випадку, коли лише буде його переконання, що вистава порушує моральні закони і виконанням театру. Той спосіб хотять задушити всяку політичну сатиру і насмішки з фашистської влади. Каря за непослух дуже значні, бо будуть карати навіть кілкарієм арештом і грошевою карою до 50,000 лір.

БРИТАЙСЬКА МАРИНАРКА НИЩИТЬ ГНІЗДО ПІРАТІВ

Лондон, 23. марта. — Біс Бей, біля Гонконгу було відоме з того, що його мешканці були одного дня спокійними жителями, а другого, коли трапився який навантажений корабель, перемінився в розбій, шак, нападати на корабель, загибли його до своєї пристані, ограбленої і випущеної. Таке сталося недавно з британським кораблем. Супроти цього британська флотська підхала до залуку, обстрілювала його з гармат, а з літаків обкинувано пратів бомбами.

БУНТ ВІЗНІВ У ВІПЬСЬКОВІЙ ТЮРМІ У ЛЬВОВІ

В в'язничій тюрмі у Львові збунтувалися 24 м. в'язні, засуджені на довічне тюремство. В'язні забарикадувалися двері, підпалили в келії всі синіки, повибивали вікна та обкидали всіх, що тільки підходив ближче, відомками ліжок та лавок. Команда тюрми мусіла завізвати на допомогу пожежну сторожу і щоби не сія заливти келії водою вдалося примирити збунтованих. Причиною бунту були в'язні, дуже погані відносини у в'язничій тюрмі. Примирення насильно пожежниками бунтівників, якими проводив арештант Біланські, поранених заковано та заперто, поки що, за кару в тюрмі.

СКОЛЬКИ БІБЛІЙ ПРОДАНО В ХІНАХ ЗА ОДИН РІК?

Лондон, 23. марта. — Мислосильна протестантська місія в Хінах за один рік розповсюдила рік 4 мільйони Біблій. Розпродали їх відоме Британське і Чужинське Біблічне Товариство.

КОГО СЛУХАТИ: АМЕРИКАНСЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ ЧИ КА- ТОЛИЦЬКИХ БІСКУПІВ?

Нью Йорк, 24. марта. — Один з найповажніших старших журналістів Америки "Ді Аттен-тивс-Монтлі" подає в найновішій своїй книжці "Отвертий лист до Вп. Алфреда Е. Смитта."

Смит — це незвичайно популярний губернатор ньюйоркського штату, демократ, найповажніший контрактистат Кули-ака на становищі президента Злучених Держав. Лист пише Чарлс С. Маршел, визначний ньюйоркський адвокат, який видко схильється політичними симпатіями до попправня Смиттової кандидатури, проти котрої однак він має лише один сумнів: Що буде робити Смит, коли прийде до суперечности між становленням американського народу, законів і конституції, а католицькою церквою?

Маршел домагається від Смитта отвертої відповіді на се питання: Маршел каже, що багато Американців рідких вір хотіло би голосувати за його кандидатуру, однак вони хотіли би вперед ясної відповіді на се питання: Холить чути, що губернатор Смит згодився дати відповідь на питання поставлене йому в публічному листі.

ЗАНОСИТЬСЯ НА ВЕЛИКИЙ СТРАЙК В ФРАНЦІЇ

Париж, 23. марта. — З днем 1. квітня має розпочатися в Франції страйк вузлеків. Вузлеві барони обнижують з тим днем заробітню плату, яка їм так мала. Робітники рішені на те, що не попустять ні одного цента з тої плати. Правительству робить кроки, щоби зарадити лихови, яке може спричинити справжню економічну катастрофу саме тоді, коли Франція почала фінансово відновлюватися.

КАНТОНСЬКА АРМІЯ ВПІ- ШЛА ДО ШАНГАЮ

Шангай, 22. марта. — До першої сьогоднішньої ввійшла до міста повновладна кантонська армія. Перейшло яких 6,000 жовнів. З їх приходом устали владі, яких допускати не дозволяють кантонській армії і бандити. Витало їх яких 150,000 страйкуючих робітників. З домів повівали червоної прапори. Кілька сот шантунських жовнів щоб не попасти в кантонської руки, хотіли перейти на чужинський територію. Іх розоружували і впускали. Але латиск був так сильний, що Британці мусіли почати стріляти, тим більше, що з боку шантунського перші розпочали стрілянину і ранили трох Британців. Наслідком тих терть погубило на території британських і італійських концесій 40 жовнів.

Всі признають, що з приходом кантонських жовнів місто влітнуло, бо заведено сякий такий порядок.

В чужинській ділянці посягаються найбільше большевицьких агітаторів, які напиди сюди з других міст і можуть спричинити заворушення.

ПОІЗД ШО ІДЕ 90 МІЛЬ НА ГОДИНУ

На лінії між Лондоном і Бірменгем-ом в Англії, пушено в рух залізничний поїзд, що ро-бить 92 миль на годину. Цей поїзд здобув найвищий рекорд в світі.

ТРЕТІЙ СОБОР

УКРАЇНСЬКОГО ЄВАНГЕЛЬСЬКОГО ОБЕДНАННЯ В ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ

Третій Собор Українського Євангеліського Обеднання в Північній Америці відбудеться в Ньюарку, Н. Дж., в українській пресвітерській церкві під числом 49 Бікон Стріт, в днях 7-9 квітня, о 9 годині раню.

УВАГИ:

1. Делегатів посилають своїм коштом відділи У.Е.О., українські євангеліські церкви і українські євангеліські релігійні товариства. Кожа з тих організацій може вислати довільне число делегатів.

2. Права делегатів мають також і ті одиниці, в яких місцевостях, де вони живуть, нема ані відділу У.Е.О., ані української євангеліської церкви, ані українського євангеліського релігійного товариства, а бажають взяти участь в Соборі.

3. Уваги, суггестії та пропозиції зглядом діяльності У.Е.О. проситись посылати на адресу Головної Управи Обеднання:

B. Kusiw, 167 Liberty St., Bloomfield, N.J., U.S.A.

4. Українські євангеліські громади в Канаді, котрі знаходяться на захід від Форт Вільяму, Онт., посылати своїх делегатів на сей Собор не з'обовязані, бо вони будуть мати подібний з'їзд цього літа правдоподібно в Росбурні, Ман. Але Собор радо пошита би делегатів з Західної Канади, колиб котра з наших євангеліських громад спромоглась кого вислати.

5. Українське Євангеліське Обеднання не є монополією пресвітеран; тому Українські євангеліки інших євангеліських деномінацій повинні уважати, як справу Українського Євангеліського Обеднання, так і сей Собор своєю власною і рідною справою. Особливо час українським баптистам в Канаді і Злучених Державах брати більшу участь у цій своїй рідній українській організації.

6. Усіх українських євангеліків в цілій Північній Америці просимо молитися, щоб Господь благословив цей Третій Собор Обеднання відбутися нам на славу Царства Небесного, а на користь і спасення українського народу.

Сподіючись задіяти з братами делегатами на Соборі, зістаємо у любові Христовій — за Головну Управу У.Е.О. —

Василь Кузів, голова,
Володимир Купчинський, писар

ПРАВО ГОЛОСУВАННЯ

На засіданні адміністраційної комісії польського союму молотять тепер проекти саморядових законів. На днях виларила справа, хто має мати право голосування. Ліві польські партії хотіли, щоби це право мали ті, що живуть шонай менше пів року в даній громаді, і вишеполяки заявили за і. Рішом, а парафіяне Вітоса за 3 роками. Перейшов високі Вітосівців. За ним теж голосували українські посли. Та саме це застановило польську братію. Вони зачали застановлятися, чому Українці так голосували. Пояснили це Брилівиці, сказавши Вітосівцям і Полякам, що Україні тому так голосували з огляду на "осадників". Серед польських "народових" партій збентежені. Забути за осадників! Памятали про них тільки Брилівиці, визволені і пепесиві. І що роблять? Ломать першу ухвалу. Голосують ще два рази і вкінці переходить високі вишеполяків, тоб то, щоби мали право голосу ті, що живуть рік у даній громаді.

СПРАВЕДЛИВІСТЬ ПОЛЬСЬКИХ СУДІВ

В Березові, Нижній повіт печеніжинського, 22. човня, 1922 р., хтось підпалив "польський дом". Товариство Школи "Людowej" зажадало від старства, щоби наложив на село контрибуцію. Старство хотіло справу полагодити "угодово", зажадало, щоби громада відбудувала "польський дом" до

бровіліно. Громада не згодилася. Тоді старство покликалося на параграф 34 закона з 21. серпня, 1886 і наказало відбудувати "польський дом". Громада робила відклик аж до найвишого адміністраційного трибуналу включно, доказуючи, що не вона винувата за занедбанню вогневої сторожі, тільки накинений громаді наказаний вийт. Нічого не помогло. Рішення старства затвердило і воеводство і найвищий адміністраційний трибунал.

ПОЛЬСЬКИЙ ВІЙТ І ПОЛІЦАЇ БАНДИТАМИ

В Немирові, коломийського повіту, продала одна жінка дві штуки худоби на ярмарку і принесла до хати 1,400 золотих. Вночі прийшли "гості" в масках, з револьверами. Було їх двоє. Зажадали грошей. Жінка в крик. На шість був в хаті її чоловік, що саме тоді динив вернув з Америки. А про те гості не знали. Збудившись, чоловік двома цілими вистрілами з револьверу поклав обох бандитів трупом. Збіглися сусіди, знайди з трупів маски і що показується: на легкий заробіток пустилися наказаний вийт і командант поліції...

"ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЕМ" НА РАДІО

Радіо-станція Наркомосу України передавала 27. лютого оперу "Запорожець за Дунаєм" а ввечері був радіо-концерт зі студії "Український нарід та його пісні."